

تأثیر سرخوردگی زناشویی و تنوع طلبی جنسی در پیش‌بینی روابط فرا زناشویی مردان متأهل

فرزاد آصفی‌فر: دانشجوی دکتری روانشناسی، گروه روانشناسی، دانشکده علوم انسانی، واحد ساوه، دانشگاه آزاد اسلامی، ساوه، ایران
حسن شمس اسفند آباد: دانشیار، گروه روانشناسی، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه بین‌المللی امام خمینی، قزوین، ایران (* نویسنده مسئول) hshams1333@gmail.com
فاطمه شاطریان محمدی: استادیار، گروه روانشناسی، دانشکده علوم انسانی، واحد ساوه، دانشگاه آزاد اسلامی، ساوه، ایران

چکیده

کلیدواژه‌ها

تنوع طلبی جنسی،
سرخوردگی زناشویی،
روابط فرا زناشویی،
مردان متأهل

زمینه و هدف: روابط فرا زناشویی یکی از آسیب‌های نهاد خانواده است که تحت تأثیر عوامل متعددی است و به شکل اساسی رابطه زوجین را تحت تأثیر قرار می‌دهد، لذا مطالعه حاضر با هدف بررسی نقش تنوع طلبی جنسی و سرخوردگی زناشویی در پیش‌بینی روابط فرا زناشویی مردان متأهل انجام شد.

روش کار: پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه پژوهش شامل تمامی مردان متأهل شهر تهران در سال ۱۴۰۰-۱۴۰۱ بودند که ۳۰۰ نفر واجد شرایط به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند و به پرسش‌نامه‌های تنوع طلبی جنسی عارف نظری و همکاران (۲۰۱۱)، سرخوردگی زناشویی نیهویس و بارتل (۲۰۰۶) و روابط فرا زناشویی واتلی (۲۰۰۸) پاسخ دادند. جهت تحلیل داده‌ها از آزمون همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه با کمک نرم‌افزار آماری SPSS نسخه ۲۲ استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد بین تنوع طلبی جنسی ($r=0/598$) و سرخوردگی زناشویی ($r=0/570$) با روابط فرا زناشویی ارتباط مستقیم وجود داشت ($P<0/01$). همچنین تنوع طلبی جنسی و سرخوردگی زناشویی، ۵۴/۵ درصد از واریانس روابط فرا زناشویی را تبیین می‌کنند.

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج پژوهش، تنوع طلبی جنسی و سرخوردگی زناشویی می‌توانند نگرش به روابط فرا زناشویی را تحت تأثیر قرار دهند، لذا نتایج توجه مشاوران، درمانگران و روانشناسان را در پیشگیری از روابط فرا زناشویی و فروپاشی کانون خانواده را می‌طلبد.

تعارض منافع: گزارش نشده است.

منبع حمایت‌کننده: حامی مالی ندارد.

شیوه استناد به این مقاله:

Asefi Far F, Shams Esfandabad H, Shaterian Mohammadi F. The Effect of Marital Frustration and Sexual Diversity in Predicting Married Men's Extramarital Relationships. Razi J Med Sci. 2023(25 Dec);30.152.

*انتشار این مقاله به صورت دسترسی آزاد مطابق با [CC BY-NC-SA 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/) صورت گرفته است.

The Effect of Marital Frustration and Sexual Diversity in Predicting Married Men's Extramarital Relationships

Farzad Asefi Far: PhD Student of Psychology, Department of Psychology, College of human science Saveh Branch, Islamic Azad University, Saveh, Iran

Hasan Shams Esfandabad: Associate Professor of psychology, Department of psychology, Faculty of Social Sciences, Qazvin, Iran (* Corresponding author) hshams1333@gmail.com

Fatemeh Shaterian Mohammadi: Assistant Professor, Department of Psychology, College of human science, Saveh Branch, Islamic Azad University, Saveh, Iran

Abstract

Background & Aims: In recent years, extramarital relationships have been increasing. Extramarital relationships are a phenomenon that often occurs due to the satisfaction of a person's emotional needs through extramarital relationships, and it is considered one of the main reasons for divorce and harming couples. The most important motivation of married men and women who are drawn to illicit relationships is to re-experience personal and sexual intimacy, and sexual diversification is a phenomenon that often occurs due to the satisfaction of a person's emotional and sexual needs through extramarital relationships, which as a characteristic It is considered a character or a kind of preparation for marital infidelity. Situational and communication factors can play a decisive role on couple interactions and family health. Marital frustration is an unpleasant condition that results from an unfavorable cycle in a couple's relationship and includes a decrease in attention towards the spouse, emotional alienation and an increase in a kind of feeling of disinterest and indifference towards the spouse. With the increase of frustration, it can be expected that the couple's relationship will be in a stagnation, and the amount of emotional and sexual interactions between them will decrease, and it will prepare the ground for extramarital relations. Extramarital relations as a hidden social problem of Iranian society is a multi-dimensional damage whose consequences endanger the institution of family, raising children, health and security of society. They refer to extramarital relations as a growing social problem whose factors are different according to individual social and interpersonal conditions. Therefore, the present study was conducted with the aim of determining the role of sexual diversity and marital frustration in predicting married men's extramarital relationships.

Methods: The present study was a correlational descriptive study. The research population included all married men in Tehran in 2022-2023, of which 303 eligible people were selected by available sampling method. The criteria for entering the research included being male, married, living in Tehran, being at least 25 and at most 65 years old, having literacy. The criterion for leaving the research was being single and incompletely completing the questionnaires. The research tools were sexual diversity questionnaires by Aref Nazari et al. (2011), Marital Disillusionment by Niehuis and Bartel (2006) and Whatley's Extramarital Relationships (2008). Ethical considerations including the confidentiality of the answers with the researcher, no coercion to participate in the research, and providing the interpretation of the answers to the participants if requested by the subjects were observed. To analyze the data,

Keywords

Sexual diversity,
Marital frustration,
Extramarital
relationships,
Married men

Received: 05/08/2023

Published: 24/12/2023

Pearson's correlation test and multiple regression were used with the help of SPSS version 22 statistical software.

Results: According to the results, the highest frequency was related to the age of 36 to 45 years with 138 people (45.5 percent); And most of the sample members had one child (119 people); And more than 140 people (46.2 percent) were married between 11 and 20 years, and finally, the highest frequency was in undergraduate education with 132 people (43.6 percent). The results showed that there was a direct relationship between sexual diversity ($r=0.598$) and marital frustration ($r=0.570$) with extramarital relationships ($p<0.01$). Also, sexual diversity and marital frustration explain 54.5% of the variance of extramarital relationships. The value of the standardized regression coefficient (Beta) for the diversity of sexual behavior ($p<0.01$, $\beta=0.254$), moral orientation ($p<0.01$, $\beta=0.248$), intimacy seeking ($p<0.01$, $0.243 = \beta$) and marital frustration ($p<0.01$, $\beta=0.197$). Therefore, it was concluded that sexual diversity and marital frustration positively and significantly predict extramarital relationships in married men.

Conclusion: Regarding the limitations of the current research, it can be said that the meaning of words such as sexual diversity and extramarital relations have a cultural meaning in our country, so the use of such words in the questionnaires may have created a special emotional sensitivity that could influence the answers. . Since the research community is limited to men who refer to counseling centers, this issue can create limitations in the field of external validity of the research. Therefore, it is suggested that future researches should be conducted with a larger sample size and a wider geographical area in order to provide dense and coherent literature about the method of applying the variables of this research. It is also suggested that future researches should be conducted longitudinally and in the group of women, so that it is possible to compare the results at different times. to be Also, it is necessary to teach the correct methods of satisfying the sexual and emotional needs of the spouse during marital counseling, and to hold educational workshops by organizations related to family issues in order to raise the awareness of couples regarding the consequences of extramarital relationships on the psychological health of family members. In general, according to the results of the research, sexual diversity and marital frustration can affect the attitude towards extramarital relationships, so the results require the attention of counselors, therapists and psychologists in preventing extramarital relationships and the collapse of the family unit.

Conflicts of interest: None

Funding: None

Cite this article as:

Asefi Far F, Shams Esfandabad H, Shaterian Mohammadi F. The Effect of Marital Frustration and Sexual Diversity in Predicting Married Men's Extramarital Relationships. Razi J Med Sci. 2023(25 Dec);30.152.

*This work is published under CC BY-NC-SA 4.0 licence.

مقدمه

تشکیل خانواده با هدف ارضای نیازهای روانشناختی، جسمانی و اجتماعی صورت می‌گیرد. ارضای نیازهای بنیادین روان‌شناختی و انتظارات زناشویی تنها از طریق عملکرد مناسب خانواده امکان‌پذیر است (۱). یکی از عواملی که اثرات مخربی بر روابط زوجین می‌گذارد روابط فرا زناشویی (Extramarital Relationships) زوجین است (۲). در سال‌های اخیر روابط فرا زناشویی رو به افزایش بوده است. روابط فرا زناشویی پدیده‌ای است که اغلب به خاطر برطرف شدن نیازهای عاطفی فرد از طریق روابط خارج از حیطه زناشویی به وقوع می‌پیوندد و یکی از دلایل اصلی طلاق و آسیب‌رسان به زوجین نیز به شمار می‌آید (۳). از منظر سنتی، روابط فرا زناشویی به معنای برقراری رابطه جنسی با فردی غیر از همسر هست، اما امروزه علاوه بر روابط جنسی به‌طور خاص، داشتن سر و سر با فرد دیگر، شیفتگی و محبت نامتعارف، روابط عاطفی فراتر از دوستی عادی، استفاده از پورنوگرافی، ارتباط نامتعارف در فضاهای مجازی نیز در این تعریف می‌گنجد (۴). وارد شدن به روابط فرا زناشویی بیانگر عبور از مرزهای زناشویی و ایجاد صمیمیت فیزیکی یا عاطفی خارج از رابطه زناشویی است (۵). روابط فرا زناشویی یکی از علل اصلی طلاق در زوجین است. علاوه بر این وارد شدن به روابط فرا زناشویی منجر به عواقب نابهنجار و نامطلوب می‌شود و مشکلات زیادی را هم برای همسران خیانت‌کار و هم برای همسران خیانت‌دیده به وجود می‌آورد، این امر به حدی می‌تواند بحرانی باشد که منجر به ضرب و شتم قتل و خودکشی در زوجین دچار تجربه خیانت گردد (۶).

تنوع‌طلبی جنسی (Sexual Diversity) به‌عنوان یکی از مهم‌ترین عوامل تهدیدکننده عملکرد ثبات و تداوم روابط زناشویی است (۷). مهم‌ترین انگیزه زن و مرد متأهلی که به‌سوی روابط نامشروع کشیده می‌شود تجربه مجدد صمیمیت فردی و جنسی است و تنوع‌طلبی جنسی پدیده‌ای است که اغلب به خاطر برطرف شدن نیازهای عاطفی و جنسی فرد از طریق روابط خارج از حیطه زناشویی به وقوع می‌پیوندد (۸). تنوع‌طلبی، حالتی است که در آن فرد در ابعاد مختلف زندگی خود اعم از خانوادگی عاطفی و اجتماعی ثبات

خاصی نداشته باشد و تمایل زیادی برای تغییر مداوم در آن‌ها داشته باشد (۹). تنوع‌طلبی جنسی، انگیزه جنسی مؤثر روابط جنسی و عملکرد زناشویی است که به‌عنوان یک خصیصه شخصیتی یا نوعی آمادگی برای خیانت زناشویی تلقی می‌شود (۱۰). در تنوع‌طلبی جنسی حالات مختلفی وجود دارد که ممکن است درگیری عاطفی بدون مقاربت جنسی وجود داشته باشد و در حالتی دیگر داشتن رابطه جنسی بدون درگیری عاطفی مطرح و ممکن است ترکیبی از این دو حالت وجود داشته باشد که در این صورت تنوع‌طلبی نوعی درگیری جنسی و عاطفی است که بیش از دو حالت قبل به ازدواج آسیب می‌زند (۱۱).

به عبارتی تنوع‌طلبی جنسی طیف وسیعی از رفتارهای جنسی را در برمی‌گیرد. برای برخی تنوع‌طلبی جنسی به‌منزله داشتن روابط جنسی خارج از ازدواج است، ولی برای عده‌ای دربرگیرنده صمیمیت جسمی، جنسی و حتی صمیمیت عاطفی با فرد دیگر که منجر به آسیب به رابطه زناشویی می‌شود. جنبه مشترک همه آن‌ها پنهانی بودن آن است و معمولاً به رابطه فرا زناشویی و هر فعالیت مخفیانه رمانتیک یا جنسی نامتعارف با جنس مخالف ختم می‌شود (۱۲). در مطالعات نقش تنوع‌طلبی جنسی در پیش‌بینی گرایش به بی‌وفایی (خیانت زناشویی)، خیانت زوجین و هیجان‌طلبی جنسی در گرایش مردان به روابط فرا زناشویی تأیید شده است (۱۳). عوامل موقعیتی و ارتباطی می‌توانند نقش تعیین‌کننده‌ای بر تعاملات زوجین و سلامت خانواده داشته باشند (۱۴). سرخوردگی زناشویی (Marital disaffection) یک حالت ناخوشایند است که ناشی از یک چرخه نامطلوب در روابط زوجی است و شامل کاهش توجه نسبت به همسر، بیگانگی عاطفی و افزایش یک نوع احساس بی‌علاقگی و بی‌تفاوتی نسبت به همسر است (۱۵).

سرخوردگی زناشویی، منجر به کاهش تدریجی دل‌بستگی عاطفی می‌شود که خود شامل کاهش توجه نسبت به همسر، بیگانگی عاطفی، افزایش احساس بی‌علاقگی و بی‌تفاوتی نسبت به همسر و جایگزینی عواطف منفی به‌جای عواطف مثبت است (۱۴).

سه عامل فقدان تقابل و تبادل، عدم ارضای نیاز به صمیمیت و تعارض‌های حل‌نشده و عدم مهارت در حل

تعارض‌ها از دلایل مهم سرخوردگی است (۶). با افزایش سرخوردگی می‌توان انتظار داشت که روابط زوجین در یک رکود قرار بگیرد و میزان تعاملات هیجانی و جنسی در بین آن‌ها کاهش پیدا می‌کند و زمینه روابط فرا زناشویی را مهیا می‌سازد. پژوهش‌ها از نقش سرخوردگی زناشویی در نگرش به روابط فرا زناشویی، نقش دل‌زدگی زناشویی در نگرش به خیانت زناشویی، ارتباط دل‌زدگی زناشویی در روابط فرا زناشویی و طلاق و سرخوردگی زناشویی در بی‌وفایی حکایت دارند (۱۰). روابط فرا زناشویی یکی از انواع گسیختگی خانواده است که می‌تواند در چهارچوب جامعه‌شناسی خانواده، جامعه‌شناسی انحرافات و یا جامعه‌شناسی مسائل اجتماعی تحلیل و بررسی شود. روابط فرا زناشویی به‌عنوان یک معضل اجتماعی پنهان جامعه ایران آسیبی چندبعدی است که پیامدهای آن نهاد خانواده، تربیت فرزندان، سلامت و امنیت جامعه را به خطر می‌اندازد. اغلب آسیب‌شناسان، روان‌شناسان، جامعه‌شناسان، مشاوران خانواده و حتی خود خانواده‌ها از روابط فرا زناشویی به‌عنوان یک معضل اجتماعی روبه‌رشد یاد می‌کنند که عوامل آن برحسب شرایط فردی اجتماعی و بین فردی متفاوت است (۱۵). لذا، مطالعه حاضر باهدف تعیین نقش تنوع‌طلبی جنسی و سرخوردگی زناشویی در پیش‌بینی روابط فرا زناشویی مردان متأهل انجام شد و به دنبال پاسخ به این سؤال است که آیا تنوع‌طلبی جنسی و سرخوردگی زناشویی در پیش‌بینی روابط فرا زناشویی مردان متأهل، نقش دارند؟

روش کار

پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه پژوهش شامل تمامی مردان متأهل شهر تهران در سال ۱۴۰۰-۱۴۰۱ بود. حجم نمونه بر اساس فرمول کوکران در جامعه آماری نامحدود ۳۸۴ نفر به دست آمد که در نهایت به دلیل ریزش تعداد ۳۰۰ نفر واجد شرایط به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. معیارهای ورود به پژوهش شامل داشتن جنسیت مذکر، تأهل، سکونت در شهر تهران، داشتن حداقل ۲۵ و حداکثر ۶۵ سال سن، داشتن سواد خواندن و نوشتن

بود. معیار خروج از پژوهش نیز مجرد بودن و تکمیل ناقص پرسش‌نامه‌ها بود. جهت جمع‌آوری اطلاعات از پرسش‌نامه‌های زیر استفاده شد:

پرسش‌نامه تنوع‌طلبی جنسی: این پرسش‌نامه ۴۶ سؤالی را عارف نظری و همکاران (۲۰۱۱) طراحی کردند که سه خرده‌مقیاس تنوع‌طلبی رفتار جنسی، جهت‌گیری اخلاقی و صمیمیت جویی را بر روی مقیاس لیکرت ۵ درجه‌ای از کاملاً مخالف نمره ۱ تا کاملاً موافق نمره ۵ می‌سنجد. دامنه نمرات بین ۴۶ تا ۲۳۰ هست و نمرات بالاتر نشان‌دهنده تنوع‌طلبی جنسی بیشتر است. در مطالعه عارف نظری و همکاران، روایی صوری با استفاده از نظریات روانشناسان و صاحب‌نظران و روایی تحلیل عاملی تأیید، مورد تأیید قرار گرفت. پایایی کل به روش آلفای کرونباخ ۰/۹۳ را گزارش کرده‌اند. در مطالعه حاضر پایایی کل به روش همسانی درونی (روش آلفای کرونباخ) ۰/۸۴ محاسبه شد.

پرسش‌نامه سرخوردگی زناشویی: این پرسش‌نامه ۱۶ سؤالی توسط نیهوویس و بارتل (۲۰۰۶) طراحی شده است. سؤالات بر اساس مقیاس هفت‌درجه‌ای لیکرت از کاملاً موافقم (۷) تا کاملاً مخالفم (۱) نمره گذاری می‌شود و نمره ابزار با مجموع نمره سؤالات محاسبه می‌گردد. دامنه نمرات بین ۱۶ تا ۱۱۲ است و نمره بالاتر نشان‌دهنده سرخوردگی زناشویی بیشتر است. طراحان، روایی این مقیاس به روش واگرا ۰/۶۵ و پایایی با روش آلفای کرونباخ را ۰/۷۳ گزارش کردند. در ایران سید علی تبار و همکاران، ویژگی‌های روان‌سنجی این مقیاس را مورد بررسی قرار دادند. ساختار عاملی سرخوردگی زناشویی با استفاده از تحلیل عاملی تأییدی، مورد تأیید قرار گرفت. ضریب آلفای کرونباخ مقیاس، ۰/۹۲ و ضریب باز آزمایی آن ۰/۸۵ به دست آمد. در مطالعه حاضر پایایی به روش آلفای کرونباخ ۰/۷۴ به دست آمد.

مقیاس نگرش به روابط فرا زناشویی: این پرسش‌نامه ۱۲ سؤالی توسط واتلی (۲۰۰۸) طراحی شده که سؤالات بر اساس مقیاس هفت‌درجه‌ای لیکرت از کاملاً موافقم (۷) تا کاملاً مخالفم (۱) نمره گذاری می‌شود و نمره ابزار با مجموع نمره سؤالات محاسبه

شان می‌گذشت و در نهایت بیشترین فراوانی در تحصیلات مربوط به مقطع کارشناسی با ۱۳۲ نفر (۴۳/۶ درصد) بود.

بر اساس نتایج به دست آمده از جدول ۲ تمامی ضرایب همبستگی محاسبه شده بین تنوع‌طلبی جنسی و سرخوردگی زناشویی با روابط فرازناشویی مثبت بوده و در سطح آلفای ۰/۰۱ معنی‌دار بود و مثبت بودن ضرایب به دست آمده نشان می‌دهد که بین تنوع‌طلبی جنسی و سرخوردگی زناشویی با روابط فرازناشویی ارتباط مستقیم وجود داشت ($p < 0/01$). به منظور پیش بینی روابط فرازناشویی از طریق تنوع‌طلبی جنسی و سرخوردگی زناشویی، از آزمون رگرسیون چندگانه استفاده شد. برای بررسی استقلال باقی مانده‌ها از آماره دوربین-واتسون استفاده شد. با توجه به اینکه مقدار آن (۱/۶۵۹) در فاصله ۱/۵ تا ۲/۵ قرار دارد می‌توان گفت پیش فرض استقلال باقی مانده‌ها رعایت شد. برای بررسی وجود همخطی چندگانه بین متغیرهای پیش‌بین از شاخص‌های تحمل و عامل تورم واریانس (VIF) استفاده شد که با توجه به نتایج به دست آمده انحرافی از مفروضه همخطی چندگانه مشاهده نشد.

در جدول ۳ مقدار F به دست آمده برای بررسی مدل رگرسیونی برابر با ۹۱/۶۱۲ بود که در سطح آلفای کوچک‌تر از ۰/۰۱ معنی‌دار بود که نشان داد تنوع‌طلبی جنسی و سرخوردگی زناشویی می‌توانند تغییرات مربوط به روابط فرازناشویی را به خوبی تبیین کنند و نشان دهنده مناسب بودن مدل رگرسیونی ارائه شده بود. مقدار مجذور R تعدیل شده برابر با ۰/۵۴۵ به دست آمد که نشان داد تنوع‌طلبی جنسی و سرخوردگی زناشویی، ۵۴/۵ درصد از واریانس روابط فرازناشویی را تبیین می‌کنند. مقدار ضریب رگرسیونی استاندارد شده (Beta) برای تنوع‌طلبی رفتار جنسی ($\beta = 0/254$ ، $p < 0/01$)، جهت‌گیری اخلاقی ($\beta = 0/248$ ، $p < 0/01$)، صمیمیت جویی ($\beta = 0/243$ ، $p < 0/01$) و سرخوردگی زناشویی ($\beta = 0/197$ ، $p < 0/01$) است. لذا، نتیجه گرفته شد که تنوع‌طلبی جنسی و سرخوردگی زناشویی به شکل مثبت و معنی‌داری روابط فرازناشویی در مردان متأهل را پیش‌بینی می‌کند.

می‌گردد. سؤالات ۲، ۵، ۶، ۷، ۸، ۱۲ به صورت معکوس نمره‌گذاری می‌شوند. دامنه نمرات بین ۱۲ تا ۸۴ است و نمره بالاتر نشان‌دهنده نگرش مثبت فرد به روابط فرازناشویی است. واتلی، روایی این مقیاس به روش واگرا را ۰/۸۶ و پایایی با روش آلفای کرونباخ را ۰/۸۷ گزارش کرده است. ویژگی‌های روان‌سنجی این مقیاس در ایران توسط حبیبی و همکاران، مورد بررسی قرار گرفت و ساختار عاملی مقیاس در یک عامل مرتبه اول با استفاده از تحلیل عاملی تأییدی، تأیید شد. همچنین پایایی با روش آلفای کرونباخ ۰/۷۱ و با روش باز آزمایی را ۰/۸۷ به دست آمد. در مطالعه حاضر پایایی با روش آلفای کرونباخ ۰/۷۶ محاسبه شد.

با توجه به شیوع ویروس کرونا و عدم دسترسی حضوری به نمونه پژوهش، از گروه نمونه در گروه‌های موجود در فضای مجازی دعوت به همکاری شد. جهت جمع‌آوری اطلاعات پژوهش، پرسش‌نامه‌ها با استفاده از سایت پرس‌لاین طراحی و در فضای مجازی که شامل گروه‌های واتساپ و تلگرام بود در اختیار مردان متأهل شهر تهران قرار گرفت. در ابتدای پرسش‌نامه توضیحات مربوط به ملاک‌های ورود (مرد بودن و متأهل بودن) ذکر شد و از آزمودنی خواسته شد که صرفاً در صورت دارا بودن این شرایط پاسخگو باشند. ملاحظات اخلاقی شامل محرمانه بودن پاسخ‌ها نزد پژوهشگر، عدم اجبار برای شرکت در پژوهش و ارائه تفسیر پاسخ‌ها به شرکت‌کنندگان در صورت درخواست آزمودنی‌ها رعایت شد. داده‌های این پژوهش با استفاده از روش‌های همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه و با کمک نرم‌افزار آماری SPSS نسخه ۲۲ تحلیل شدند.

یافته‌ها

در جدول ۱ اطلاعات جمعیت‌شناختی مربوط به اعضای نمونه مورد مطالعه، شامل سن، مدت زمان ازدواج، تعداد فرزند و تحصیلات ارائه شده است. بر اساس نتایج بیشترین فراوانی مربوط به سن ۳۶ تا ۴۵ سال با ۱۳۸ نفر (۴۵/۵ درصد) بود؛ و بیشتر اعضای نمونه دارای یک فرزند (۱۱۹ نفر) بودند؛ و بیش از ۱۴۰ نفر (۴۶/۲ درصد) بین ۱۱ تا ۲۰ سال از مدت ازدواج

جدول ۱- اطلاعات جمعیت شناختی نمونه های پژوهش

متغیر	دامنه	تعداد	درصد	متغیر	دامنه	تعداد	درصد
سن (سال)	۲۵ تا ۳۵	۴۱	۵/۱۳	مدت زمان ازدواج (سال)	۱ تا ۱۰	۱۰۴	۳/۳۴
	۳۶ تا ۴۵	۱۳۸	۵/۴۵		۱۱ تا ۲۰	۱۴۰	۲/۴۶
	۴۶ تا ۵۵	۱۱۹	۳/۳۹		۲۱ تا ۳۰	۵۳	۵/۱۷
	۵۶ تا ۶۵	۵	۷/۱		۳۱ تا ۴۰	۴	۳/۱
					۴۱ تا ۵۰	۲	۷/۰
تعداد فرزند	بدون فرزند	۴۰	۲/۱۳	تحصیلات	زیردیپلم	۱۲	۴
	۱	۱۱۹	۳/۳۹		دیپلم	۸۶	۴/۲۸
	۲	۱۱۴	۶/۳۷		کارشناسی	۱۳۲	۶/۴۳
	۳	۲۵	۳/۸		کارشناسی ارشد	۵۶	۵/۱۸
	۴	۵	۷/۱		دکتری	۱۷	۶/۵

جدول ۲- یافته‌های توصیفی و ضرایب همبستگی بین تنوع‌طلبی جنسی و سرخوردگی زناشویی با روابط فرا زناشویی

متغیرها	میانگین	انحراف معیار	۱	۲	۳	۴	۵	۶
۱- تنوع‌طلبی رفتار جنسی	۴۴/۷۰	۶/۲۸۵	۱					
۲- جهت‌گیری اخلاقی	۳۶/۱۲	۶/۱۷۱	** ۵۵۹/۰	۱				
۳- صمیمیت جویی	۴۲/۲۹	۶/۱۷۴	** ۴۴۱/۰	** ۴۶۳/۰	۱			
۴- تنوع‌طلبی جنسی	۱۲۳/۱۱	۱۵/۱۱۸	** ۸۲۴/۰	** ۸۳۰/۰	** ۷۸۱/۰	۱		
۶- سرخوردگی زناشویی	۷۳/۳۸	۹/۴۸۴	** ۴۹۷/۰	** ۵۳۷/۰	** ۴۶۷/۰	** ۶۱۶/۰	۱	
۶- روابط فرا زناشویی	۳۷/۸۲	۵/۳۳۴	** ۵۹۸/۰	** ۶۰۸/۰	** ۵۶۲/۰	** ۷۲۶/۰	** ۵۷۰/۰	۱

جدول ۳- تحلیل رگرسیون چندگانه برای پیش‌بینی روابط فرا زناشویی از طریق تنوع‌طلبی جنسی و سرخوردگی زناشویی

مدل	ضرایب استاندارد		t	مقدار احتمال	مقدار			
	B	خطای استاندارد			R	مقدار F	مقدار احتمال	
ثابت	-۳/۰۲۲	۲/۲۲۳	-۱/۳۵۳	۰/۰۱	۰/۷۴۳	۰/۵۴۵	۹۱/۶۱۲	۰/۰۱
تنوع‌طلبی رفتار جنسی	۰/۲۵۶	۰/۰۵۰	۵/۱۱۷	۰/۰۱				
جهت‌گیری اخلاقی	۰/۲۵۵	۰/۰۵۳	۴/۸۴۸	۰/۰۱				
صمیمیت جویی	۰/۲۴۹	۰/۰۴۸	۵/۲۱۸	۰/۰۱				
سرخوردگی زناشویی	۰/۱۳۲	۰/۰۳۳	۴/۰۰۱	۰/۰۱				

بحث

معنی‌داری روابط فرا زناشویی در مردان متأهل را پیش‌بینی می‌کند. به عبارتی دیگر می‌توان گفت که با افزایش تنوع‌طلبی جنسی، روابط فرا زناشویی افزایش می‌یابد. یافته فوق با نتایج مطالعات پیشین در این زمینه همسو است. در همین راستا یافته‌های پژوهشی نشان داد که تنوع‌طلبی جنسی و رضایت جنسی، پیش‌بینی‌کننده‌ی گرایش به بیوفایی (خیانت زناشویی) هستند. یافته‌های مربوط به کیفیت زندگی و مؤلفه‌های آن با یافته‌های ساوی (Savoy) و همکاران (۲۰۱۵)

روابط فرا زناشویی یکی از آسیب‌های نهاد خانواده است که تحت تأثیر عوامل متعددی است و به شکل اساسی رابطه زوجین را تحت تأثیر قرار می‌دهد. لذا، مطالعه حاضر با هدف بررسی نقش تنوع‌طلبی جنسی و سرخوردگی زناشویی در پیش‌بینی روابط فرا زناشویی مردان متأهل انجام شد. نتایج نشان داد بین تنوع‌طلبی جنسی با روابط فرا زناشویی ارتباط مستقیم وجود داشت. همچنین تنوع‌طلبی جنسی به شکل مثبت و

(۱۳) همسو است.

نتایج مطالعه‌ای دیگر نشان داد که تنوع‌طلبی جنسی یکی از عوامل مؤثر در خیانت زوجین محسوب می‌شود (۱۴). در تبیین یافته فوق می‌توان گفت تنوع‌طلبی جنسی، نوعی رفتار جنسی است که بدون در نظر گرفتن تعهد و صمیمیت زناشویی نسبت به همسر و صرفاً در راستای تأمین رضایت عاطفی انجام می‌شود. به عبارتی نوعی رفتار معطوف به هدف بوده که به دنبال رابطه جنسی است و دارای دو مؤلفه شناختی و رفتاری است که مؤلفه شناختی با میزان دغدغه فرد نسبت به موارد جنسی اشاره داشته و مؤلفه رفتاری به تلاش فرد برای داشتن رابطه جنسی با فرد جدید یا به انجام رابطه جنسی به شیوه‌ای جدید است (۱۵).

از سوی دیگر، در واقع رفتار تنوع‌طلبی جنسی، بازتابی از نگرش یک فرد نسبت به رابطه جنسی با تماس جنسی با افرادی است که شریک جنسی با همسر آن فرد نیستند. تنوع‌طلبی در واقع برخاسته از ارضاء ناقص نیازهای جنسی است و شخص تنوع‌طلب هیچ‌گاه به‌طور کامل ارضاء نمی‌شود. چنانچه شخص تنوع‌طلب بتواند چندین بار در رابطه زناشویی با یکی از شرکای جنسی خود ارضاء کامل جنسی را تجربه کند، میل به تنوع‌طلبی در او کم‌رنگ و به‌مرور زمان ریشه‌کن خواهد شد (۶). بنابراین هرچه سطح تنوع‌طلبی افراد بیشتر باشد، تمایلشان به تجربه ارتباط با افراد مختلف نیز بیشتر خواهد بود. در واقع چنین افرادی لذت ارتباط‌های متنوع برایشان به حدی است که حتی حاضر هستند که تداوم و امنیت زندگی زناشویی خود را در معرض خطر قرار دهند و وارد روابط فرا زناشویی شوند (۱۴).

نتایج نشان داد بین سرخوردگی زناشویی با روابط فرا زناشویی ارتباط مستقیم وجود داشت و سرخوردگی زناشویی به شکل مثبت و معنی‌داری روابط فرا زناشویی در مردان متاهل را پیش‌بینی می‌کند. نتیجه به‌دست‌آمده همسو با نتایج مطالعات پیشین در این زمینه است. همسو با نتیجه به‌دست‌آمده مطالعه باقری و البهشتی نشان داد نگرش به روابط فرا زناشویی با سرخوردگی زناشویی ارتباط مثبت و معنی‌داری دارد. در تبیین نتیجه به‌دست‌آمده می‌توان گفت سرخوردگی

پیامد کاهش رضایت و خرسندی زناشویی است که در طول زندگی زناشویی اتفاق می‌افتد و به‌مرور میزان تعهد فرد در رابطه زناشویی کاهش می‌یابد. در این راستا طبق نظریه مبادله اجتماعی در روابط بین فردی هر فرد می‌کوشد سود خود را به حداکثر و هزینه‌هایش را به حداقل برساند. در نتیجه تنها زمانی رابطه میان افراد پابرجا می‌ماند که در یک رابطه هزینه و سود برای افراد در سطح متعالی باشد (۵).

بر اساس نظریه مبادله اجتماعی عدم برابری هزینه و پاداش برای زوجین نا برابری در مبادله (زناشویی) را به همراه دارد و در نهایت منجر به گسست روابط متقابل زوجین می‌گردد (۱۵).

به عبارتی دیگر می‌توان گفت که سرخوردگی زناشویی زمانی بروز می‌کند که زوجین متوجه می‌شوند که علی‌رغم تلاش‌هایشان، رابطه‌شان به زندگی معنا ن داده و نخواهد داد. وقتی زن و شوهر از عشق و شیفتگی فاصله می‌گیرند، هر حادثه‌ی دل‌سرد کننده‌ای برای توجیه برچسب زدن منفی به همسرشان کافی به نظر می‌رسد. شوهر در این شرایط حتی اگر یک‌بار حساسیت نشان نداد، یک فرد بی‌احساس تلقی می‌شود. اگر زن ولو یک‌بار انتظار محبت شوهر را برآورده نکند، نامهربان می‌شود. بنابراین همین عوامل می‌توانند نقش تعیین‌کننده‌ای در افزایش روابط فرا زناشویی داشته باشد (۱۴).

در مورد محدودیت‌های پژوهش حاضر می‌توان گفت که معنای واژه‌هایی مانند تنوع‌طلبی جنسی و روابط فرا زناشویی بار معنایی فرهنگی در کشور ما دارد. لذا، استفاده از چنین واژه‌هایی در پرسش‌نامه‌ها شاید حساسیت هیجانی خاصی را ایجاد کرده باشد که توانسته باشد بر روی پاسخ‌ها تأثیرگذار باشد. از آنجایی که جامعه پژوهش به مردان مراجعه‌کننده مراکز مشاوره محدود است، این موضوع می‌تواند محدودیت‌هایی در زمینه روایی بیرونی پژوهش ایجاد کند. لذا، پیشنهاد می‌شود انجام پژوهش‌های آینده با حجم نمونه‌ی بزرگ‌تر و گستره‌ی جغرافیایی وسیع‌تر انجام گیرد تا ادبیات متراکم و منسجمی درباره شیوه به‌کارگیری متغیرهای این پژوهش فراهم آید. همچنین

Depression, Loneliness, and Gaming Disorder During the Early Stages of the COVID-19 Pandemic: PRISMA Systematic Review. *Cyberpsychol Behav Soc Netw*. 2022;25(6):334-354.

5. Kang NG, You MA. Association of perceived stress and self-control with health-promoting behaviors in adolescents: A cross-sectional study. *Medicine (Baltimore)*. 2018;97(34):e11880.

6. Bao P, Jing J, Yang WH, Li XH, Cai YS. Violence-related behaviors among adolescents and its association with cognitive emotion regulation strategies. *World J Pediatr*. 2016;12(1):82-7.

7. Chen MY, James K, Wang EK. Comparison of health-promoting behavior between Taiwanese and American adolescents: a cross-sectional questionnaire survey. *Int J Nurs Stud*. 2007;44(1):59-69.

8. Chen CM, Kuo SF, Chou YH, Chen HC. Postpartum Taiwanese women: their postpartum depression, social support and health-promoting lifestyle profiles. *J Clin Nurs*. 2007;16(8):1550-60.

9. Yang RJ, Wang EK, Hsieh YS, Chen MY. Irregular breakfast eating and health status among adolescents in Taiwan. *BMC Public Health*. 2006;6:295.

10. Seo EJ, Ahn JA, Hayman LL, Kim CJ. The Association Between Perceived Stress and Quality of Life in University Students: The Parallel Mediating Role of Depressive Symptoms and Health-Promoting Behaviors. *Asian Nurs Res (Korean Soc Nurs Sci)*. 2018;12(3):190-196.

11. El Ansari W, Adetunji H, Oskrochi R. Food and mental health: relationship between food and perceived stress and depressive symptoms among university students in the United Kingdom. *Cent Eur J Public Health*. 2014;22(2):90-7.

12. Kim S, Noh D, Park SI. Mediating effect of stress on the association between early trauma and psychological distress in Korean college students: a cross-sectional observational study. *J Psychiatr Ment Health Nurs*. 2015;22(10):784-91.

13. Savoy SM, Penckofer S. Depressive symptoms impact health-promoting lifestyle behaviors and quality of life in healthy women. *J Cardiovasc Nurs*. 2015;30(4):360-72.

14. Pires R, Araújo-Pedrosa A, Canavarro MC. Examining the links between perceived impact of pregnancy, depressive symptoms, and quality of life during adolescent pregnancy: the buffering role of social support. *Matern Child Health J*. 2014;18(4):789-800.

15. Nicholson WK, Setse R, Hill-Briggs F, Cooper LA, Strobino D, Powe NR. Depressive symptoms and health-related quality of life in early pregnancy. *Obstet Gynecol*. 2006;107(4):798-806.

پیشنهاد می‌شود پژوهش‌های آینده به‌صورت طولی و در گروه زنان انجام گیرد تا امکان مقایسه نتایج در زمان‌های مختلف فراهم شود. همچنین، آموزش روش‌های صحیح ارضای نیازهای جنسی و عاطفی همسر در جریان مشاوره زناشویی ضروری است و برگزاری کارگاه‌های آموزشی توسط سازمان‌های مرتبط با مسائل خانواده در راستای ارتقای آگاهی زوجین نسبت به عواقب و پیامدهای روابط فرا زناشویی بر سلامت روانشناختی اعضای خانواده انجام شود.

نتیجه‌گیری

با توجه به نتایج پژوهش، تنوع‌طلبی جنسی و سرخوردگی زناشویی می‌توانند نگرش به روابط فرا زناشویی را تحت تأثیر قرار دهند. لذا مشاوران، درمانگران و روانشناسان در پیشگیری از روابط فرا زناشویی و فروپاشی کانون خانواده به نقش عوامل ذکر شده توجه کافی داشته باشند.

تقدیر و تشکر

پژوهش حاضر برگرفته از رساله دکتری نویسنده اول در رشته روانشناسی از دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساوه هست و دارای کد اخلاق به شماره IR.IAU.ARAK.REC.1401.002 از دانشگاه آزاد اسلامی - واحد اراک (کمیتة اخلاق در پژوهش) هست. نویسندگان از تمامی کسانی که در این پژوهش همکاری داشته‌اند، تشکر و قدردانی می‌کنند.

References

- Bertrams A, Englert C, Dickhäuser O, Baumeister RF. Role of self-control strength in the relation between anxiety and cognitive performance. *Emotion*. 2013;13(4):668-80.
- Brown GC, Brown MM, Sharma S, Brown H, Gozum M, Denton P. Quality of life associated with diabetes mellitus in an adult population. *J Diabetes Complications*. 2000;14(1):18-24.
- Yanguas J, Pinazo-Henandis S, Tarazona-Santabalbina FJ. The complexity of loneliness. *Acta Biomed*. 2018;89(2):302-314.
- Pallavicini F, Pepe A, Mantovani F. The Effects of Playing Video Games on Stress, Anxiety,